

Oksana Buha
*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Financial
and Economic Disciplines
Communal Higher Education Institution
«Vinnytsia Humanities Pedagogical College»*

Буга О.І.
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фінансово-економічних дисциплін
Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-639-3-5>

DIGITAL TRANSFORMATION AS A TOOL FOR BUSINESS RECOVERY

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ БІЗНЕСУ

У сучасних умовах глобальних викликів, зокрема війни в Україні, цифрова трансформація стала не лише трендом, а й необхідністю для виживання та розвитку бізнесу. Вона дозволяє підприємствам адаптуватися до нових реалій, оптимізувати процеси, знижувати витрати та забезпечувати стійкість до зовнішніх шоків.

Цифрова трансформація – це комплексний процес зміни бізнес-моделі, організаційної структури та корпоративної культури підприємства шляхом впровадження цифрових технологій. Вона охоплює не лише автоматизацію, а й переосмислення цінності, яку компанія створює для клієнтів.

Цифрова трансформація стала ключовим чинником адаптації бізнесу до умов кризи, війни та поствоєнного відновлення. Вона дозволяє підприємствам зберігати конкурентоспроможність, оптимізувати витрати та забезпечити гнучкість управління.

Як зазначають Воронкова В.Г. та Ніколаєнко Є.А., цифровізація є стратегічним інструментом сталого розвитку підприємств в умовах війни та післявоєнного відновлення [1, с. 89], також – Дергачова Г.М. та Колешня Я.О., що цифрова трансформація базується на глибокому переосмисленні бізнес-процесів і не обмежується лише технологічними змінами [2, с. 283].

Основні напрями цифрової трансформації включають:

- впровадження хмарних технологій;
- автоматизацію виробництва та логістики;

- використання Big Data та аналітики;
- цифрові канали комунікації з клієнтами;
- розвиток електронної комерції.

Островська Г. та Шерстюк Р. підкреслюють, що цифровізація бізнес-процесів сприяє підвищенню ефективності управління та гнучкості підприємства [3, с. 256], а Коломоєць Є. зазначає, що цифрова трансформація є основою підвищення конкурентоспроможності бізнесу в умовах нестабільності [2, с. 3].

Тому післявоєнне відновлення економіки України потребує швидких та ефективних рішень. Цифрові технології дозволяють бізнесу:

- швидко адаптуватися до змін;
- зменшити залежність від фізичної інфраструктури;
- забезпечити безперервність операцій;
- розширити доступ до глобальних ринків.

Коломоєць Є. зазначає, що цифрова трансформація є основою підвищення конкурентоспроможності бізнесу в умовах нестабільності [2, с. 3].

Але існують виклики та ризики для цифрової трансформації, серед основних такі: недостатній рівень цифрових компетенцій; високі витрати на ІТ-інфраструктуру; ризик кібербезпеки; опір змінам з боку персоналу.

Отже які перспективи для українського бізнесу? Очевидно, що цифровізація змінює традиційні бізнес-моделі, сприяючи переходу до платформених рішень, сервісної економіки та персоналізованих продуктів.

Післявоєнне відновлення бізнесу можливе через цифрову трансформацію, яка стала ключовим інструментом для швидкого відновлення економіки України. Вона дозволяє бізнесу:

- зменшити залежність від фізичної інфраструктури;
- забезпечити безперервність операцій;
- інтегруватися у глобальні цифрові ринки;
- підвищити прозорість та ефективність управління.

За даними Національного інституту стратегічних досліджень, цифровізація економіки України в умовах війни сприяла впровадженню інноваційних технологій та зміцненню економічного потенціалу, зокрема в оборонному секторі.

Є також підтримка держави та міжнародних партнерів у вигляді:

- Програми Мінцифри, зокрема «Дія. Бізнес», які стимулюють цифрову грамотність підприємців.
- ЄС та Світового банку, що фінансують цифрові ініціативи для МСП.
- Розвиток електронного документообігу, цифрових підписів, електронних ТТН – усе це знижує витрати та прискорює бізнес-процеси.

Наведемо приклади успішних українських компаній:

1) Farmaк – фармацевтична компанія, яка увійшла до ТОП-30 лідерів цифровізації в Україні. Впровадила автоматизацію виробництва, CRM-

системи та електронний документообіг. Farmak активно інвестує в інновації та підтверджує свою позицію як лідер галузі.

2) Ощадбанк – оновив мобільний додаток, запровадив біометричну ідентифікацію та цифрові сервіси для бізнес-клієнтів.

3) Fozzy Group – автоматизувала логістику, складські процеси та запровадила аналітику споживчої поведінки.

4) МХП (Миронівський хлібопродукт) – інтегрував цифрові рішення для управління агровиробництвом, включаючи дрони, GPS-моніторинг та хмарні платформи.

5) Eldorado – впровадив омніканальну модель продажів, поєднавши онлайн і офлайн досвід для клієнтів.

У рамках премії «Вчасно. Кращі» понад 300 компаній презентували свої цифрові рішення, серед яких лідерами стали ті, хто впровадив EDI, хмарні КЕП та програмні РРО.

Сфери з найбільшим потенціалом:

- Агробізнес: точне землеробство, дрони, аналітика ґрунтів.
- Фармацевтика: цифрові ланцюги постачання, eHealth.
- Фінанси: fintech-рішення, мобільні платформи, open banking.
- Ритейл: персоналізовані пропозиції, чат-боти, аналітика продажів.
- Логістика: трекінг, електронні ТТН, автоматизація складів.

Цифрова трансформація є стратегічним інструментом відновлення бізнесу, що дозволяє підприємствам не лише вижити, а й розвиватися в умовах кризи. Вона потребує системного підходу, інвестицій у людський капітал та змін у корпоративній культурі.

Цифрова трансформація – це не лише технології, а стратегія виживання та розвитку. Український бізнес, який інвестує в цифрові рішення, має шанс не просто відновитися, а вийти на новий рівень глобальної конкурентоспроможності.

Література:

1. Воронкова В.Г., Ніколаєнко Є.А. Цифрова трансформація підприємств як стратегічний інструмент сталого розвитку та економічної стабільності в умовах війни та післявоєнного відновлення. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. С. 87–92.

2. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. *Економіка та управління*. 2020. №17. С. 280–290.

3. Коломоєць Є. Цифрова трансформація бізнесу як основа підвищення його конкурентоспроможності. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №51. С. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-10>

4. Островська Г., Шерстюк Р., Ціх Г. Управління бізнес-процесами в умовах цифрової трансформації підприємств. *Збірник наукових праць ТНТУ*. 2024. С. 254–275.